

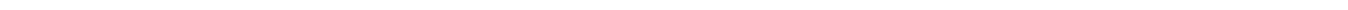

VASTUULLISUUSPOLITIikka

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Hyväksytty: [päivämäärä]

Hyväksyjä: Aluehallitus

Sisällys

1 JOHDANTO.....	3
2 VASTUULLISUUS OSANA STRATEGIAA JA JOHTAMISTA.....	4
3 VASTUULLISUUDEN PERIAATTEET.....	5
3.1 Kokonaisvaltainen ja strateginen vastuullisuus.....	5
3.2 Vastuullisuus osana normaalia johtamista.....	5
3.3 Sosiaalinen vastuu ja yhdenvertaisuus.....	5
3.4 Ekologinen vastuu	5
3.5 Taloudellinen vastuu ja kestävä resurssien käyttö.....	5
3.6 Hyvä hallinto, eettisyys ja avoimuus	6
3.7 Kulttuurinen kestävyys.....	6
3.8 Yhteistyö ja sidosryhmien huomioiminen.....	6
4 VALTAKUNNALLISET TAVOITTEET JA MUUT OHJAAVAT LINJAUKSET	7
5 VASTUULLISUUSPOLITIIKAN TOIMEENPANO, SEURANTA JA JATKUVA PARANTAMINEN.....	8
5.1 Toimeenpano ja vastuunjako.....	8
5.2 ESG-työryhmän rooli	8
5.3 Seuranta ja raportointi	8
5.4 Jatkuva parantaminen	8
6 TARKISTUS JA PÄIVITYS	10
7 YHTEYDENOTOT JA TIEDUSTELUT	11

1 JOHDANTO

Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastuullisuuspolitiikka määrittelee periaatteet, joilla vastuullisuus ohjaa hyvinvointialueen toimintaa, päätöksentekoa ja johtamista.

Vastuullisuuspolitiikka tukee hyvinvointialueen perustehtävän toteuttamista ja ohjaa toiminnan kehittämistä pitkällä aikavälillä.

Vastuullisuus hyvinvointialueella tarkoittaa toiminnan ekologisten, sosiaalisten, taloudellisten, hallinnollisten ja kulttuuristen vaikutusten tunnistamista ja huomioon ottamista osana normaalia johtamista. Vastuullisuus kytkeytyy hyvinvointialueen strategiaan, palvelujen järjestämiseen sekä julkisen toiminnan luotettavuuteen ja vaikuttavuuteen.

Tämä vastuullisuuspolitiikka on strategisen tason ohjausasiakirja. Se ei ole erillinen ohjelma tai raportointiväline, vaan se ohjaa vastuullisuuden huomioimista osana hyvinvointialueen strategista, taktista ja operatiivista johtamista hallintosäännön mukaisesti.

Vastuullisuuspolitiikka on erillinen asiakirja suhteessa Pohjois-Savon hyvinvointialueen laatupolitiikkaan. Poliitikat tukevat toisiaan ja perustuvat yhteiseen johtamislogiikkaan, mutta niillä on eri painopisteet ja tarkoitus. Laatupolitiikka ohjaa palvelujen laatua, vaikuttavuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta, kun taas vastuullisuuspolitiikka tarkastelee toimintaa laajemman kestävyuden ja yhteiskuntavastuun näkökulmasta.

Vastuullisuuspolitiikkaa täsmennetään erillisessä vastuullisuusohjelmassa, jossa määritellään konkreettiset tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta.

Vastuullisuuspolitiikka konkretisoi strategian arvon ”Vastuullisesti. Totta kai.” periaatteiksi, jotka ohjaavat päätöksentekoa ja toiminnan kehittämistä sekä tekevät vastuullisuustyön tavoitteet ja seurannan näkyväksi osana normaalia johtamista.

2 VASTUULLISUUS OSANA STRATEGIAA JA JOHTAMISTA

Vastuullisuus on kiinteä osa Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategiaa, johtamista ja päätöksentekoa. Vastuullisuuspolitiikka tukee strategian toimeenpanoa ja ohjaa vastuullisuuden systemaattista huomioon ottamista kaikilla johtamisen tasoilla.

Vastuullisuus on strateginen arvomme (“Vastuullisesti. Totta kai.”), joka tarkoittaa luotettavaa, oikeudenmukaista, avointa ja taloudellisesti kestävää toimintaa sekä ympäristövastuun ja hyvän hallintotavan huomioimista päätöksenteossa ja toiminnan kehittämisessä.

Vastuullisuus huomioidaan osana strategista, taktista ja operatiivista johtamista hallintosäännön mukaisesti. Se kytkeytyy hyvinvointialueen perustehtävään, palvelujen järjestämiseen, resurssien käyttöön sekä toiminnan pitkäjänteiseen kestävyYTEEN. Vastuullisuus ei ole erillinen toiminto tai hanke, vaan osa normaalia johtamista ja päätöksenteon valmistelua.

Keskeiset päätösesitykset ja merkittävät muutokset (esimerkiksi palvelurakenne, investoinnit, hankinnat, ulkoistukset, ICT-ratkaisut ja henkilöstövaikutteiset muutokset) sisältävät tarkoituksenmukaisessa laajuudessa arvion vastuullisuusvaikutuksista (sosiaalinen, ekologinen, taloudellinen ja hallinnollinen vaikutus sekä tarvittaessa kulttuurinen vaikutus). Arvioinnissa kuvataan vaikutusten suunta, keskeiset riskit, mahdolliset lieventävät toimenpiteet sekä seurantatapa.

Luottamushenkilöjohto vastaa vastuullisuuden strategisesta ohjauksesta ja seurannasta osana hyvinvointialueen strategista päätöksentekoa ja valvontaa. Viranhaltijajohto vastaa vastuullisuuden johtamisesta ja siitä, että vastuullisuusvaikutukset huomioidaan päätöksenteossa, toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja seurannassa.

Toimialat vastaavat vastuullisuuspolitiikan toimeenpanosta omilla vastuualueillaan osana normaalia toiminnan johtamista. Vastuullisuuden tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit määritellään erillisessä vastuullisuusohjelmassa, joka tukee strategian toimeenpanoa ja mahdollistaa tavoitteiden seurannan.

Vastuullisuuspolitiikka ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen laatupolitiikka ovat erillisiä mutta toisiaan tukevia ohjausasiakirjoja. Poliitikat perustuvat yhteiseen johtamislogiikkaan ja tukevat strategian toteuttamista eri näkökulmista: laatupolitiikka painottuu palvelujen laatuun, vaikuttavuuteen sekä asiakas- ja potilasturvallisuuteen, kun taas vastuullisuuspolitiikka tarkastelee toiminnan kestävyyttä ja yhteiskuntavastuuta kokonaisuutena.

3 VASTUULLISUUDEN PERIAATTEET

Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastuullisuuspolitiikka perustuu seuraaviin periaatteisiin, jotka ohjaavat päätöksenteon valmistelua, johtamista ja toiminnan kehittämistä koko organisaatiossa. Periaatteet tukevat hyvinvointialueen strategian toteuttamista ja vastuullisuuden systemaattista huomioimista osana normaalia johtamista.

3.1 Kokonaisvaltainen ja strateginen vastuullisuus

Vastuullisuus on osa hyvinvointialueen strategista johtamista. Vastuullisuutta tarkastellaan kokonaisuutena, joka kattaa toiminnan ekologiset, sosiaaliset, taloudelliset, hallinnolliset ja kulttuuriset vaikutukset.

Päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa arvioidaan vastuullisuuden pitkän aikavälin vaikutuksia sekä toiminnan kokonaiskestävyyttä suhteessa strategiaan tavoitteisiin.

3.2 Vastuullisuus osana normaalia johtamista

Vastuullisuus toteutuu osana strategista, taktista ja operatiivista johtamista hallintosäännön mukaisesti. Vastuullisuus ei ole erillinen toiminto, hanke tai raportointikokonaisuus, vaan osa päivittäistä johtamista, suunnittelua ja päätöksenteon valmistelua.

Vastuullisuuden huomioimista tuetaan määrittelemällä tavoitteet, keskeiset mittarit ja seuranta vastuullisuusohjelmassa sekä kytkemällä ne johtamisen vuosikelloon.

3.3 Sosiaalinen vastuu ja yhdenvertaisuus

Hyvinvointialue edistää asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta toimivaltansa ja resurssiensa puitteissa.

Toiminnassa pyritään turvaamaan yhdenvertaisuus, oikeudenmukaisuus ja palvelujen saavutettavuus. Sosiaalisen vastuun toteutumista seurataan osana strategiaa ja toiminnallisia mittareita.

Henkilöstön hyvinvointi, osaaminen ja työkyky ovat keskeinen osa sosiaalista vastuuta ja organisaation kestävää toimintakykyä.

3.4 Ekologinen vastuu

Hyvinvointialue tunnistaa toimintansa keskeiset ympäristövaikutukset ja kehittää toimintaansa niiden vähentämiseksi pitkällä aikavälillä.

Ekologinen vastuu huomioidaan toiminnan suunnittelussa, palvelujen järjestämisessä, hankinnoissa, investoinneissa sekä kiinteistöjen ja materiaalien käytössä.

Ympäristövaikutusten vähentämistä koskevat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit määritellään vastuullisuusohjelmassa. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja tuloksia arvioidaan osana normaalia johtamista.

Hyvinvointialue ei esitä toimintaansa ympäristövaikutuksiltaan neutraalina, vaan sitoutuu kehittämään toimintaa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja käytettävissä olevaan tietoon.

3.5 Taloudellinen vastuu ja kestävä resurssien käyttö

Taloudellinen vastuullisuus tarkoittaa julkisten varojen suunnitelmallista, tehokasta ja läpinäkyvää käyttöä.

Resurssien käyttöä ohjataan siten, että palvelujen laatu ja vaikuttavuus turvataan ja toiminnan taloudellinen kestävyys säilyy pitkällä aikavälillä. Taloudellista vastuullisuutta arvioidaan osana taloussuunnittelua, raportointia ja strategian seuranta.

3.6 Hyvä hallinto, eettisyys ja avoimuus

Hyvinvointialue noudattaa hyvän hallinnon periaatteita, lainsäädäntöä ja eettisiä toimintatapoja.

Päätöksenteko perustuu ajantasaiseen ja luotettavaan tietoon. Toiminta on julkisuusperiaatteen mukaisesti avointa ja läpinäkyvää.

Hyvän hallinnon toteutumista seurataan osana sisäistä valvontaa, riskienhallintaa ja raportointia.

3.7 Kulttuurinen kestävyys

Kulttuurinen kestävyys on osa hyvinvointialueen vastuullisuutta. Hyvinvointialue tunnistaa alueensa kulttuuriset erityispiirteet, perinteet ja paikallisen identiteetin sekä huomioi ne toiminnan suunnittelussa ja palvelujen järjestämisessä.

Kielellisten oikeuksien ja kulttuurisen saavutettavuuden toteutumista seurataan osana palvelujen kehittämistä ja saavutettavuuden arviointia.

3.8 Yhteistyö ja sidosryhmien huomioiminen

Hyvinvointialue edistää vuoropuhelua ja kumppanuuksia asukkaiden, henkilöstön, kuntien, järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Sidosryhmien näkemyksiä hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja vastuullisuusohjelman valmistelussa sekä arvioinnissa.

Hankinnoissa ja kumppanuuksissa sovelletaan vastuullisuusperiaatteita ja määritellään tarvittavat kriteerit sekä seuranta vastuullisuusohjelmassa ja hankintojen johtamisessa.

4 VALTAKUNNALLISET TAVOITTEET JA MUUT OHJAAVAT LINJAUKSET

Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastuullisuuspolitiikka suhteutuu valtioneuvoston asettamiin valtakunnallisiin tavoitteisiin, kansallisiin strategioihin, lainsäädäntöön sekä muihin julkista toimintaa ohjaaviin linjauksiin.^{1, 2}

Valtakunnalliset tavoitteet muodostavat vastuullisuuspolitiikalle viitekehyksen. Hyvinvointialue soveltaa näitä tavoitteita osana omaa strategiaansa, alueellisia lähtökohtia ja palvelutarpeita. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan suhteessa hyvinvointialueen toimivaltaan, resursseihin ja toimintaympäristöön.

Valtakunnalliset tavoitteet huomioidaan osana strategista päätöksentekoa, toiminnan suunnittelua ja johtamista. Tavoitteita ei käsitellä erillisinä hankkeina, vaan ne integroidaan osaksi normaalia johtamista ja vastuullisuusohjelmassa määriteltyjä tavoitteita, toimenpiteitä ja seurantaa.

Vastuullisuuspolitiikka kokoaa valtakunnalliset linjaukset osaksi hyvinvointialueen omaa vastuullisuuden kokonaisuutta. Konkreettiset tavoitteet, mittarit ja raportointikäytännöt määritellään vastuullisuusohjelmassa ja sovitetaan yhteen strategian seurannan ja johtamisen vuosikellon kanssa.

¹ Valtioneuvoston julkaisu

Valtioneuvosto. (2025). *Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2029* (Valtioneuvoston julkaisu 2025:57). Valtioneuvoston julkaisuarkisto.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/d5d881c9-fae7-4c5a-939f-5f16b1553ec3/content>

² Säädos (Suomen säädöskokoelma)

Finlex. (2025). *Säädos 272/2025: Valtioneuvoston päätös hyvinvointialueiden tehtäviä koskevista valtakunnallisista tavoitteista* (Suomen säädöskokoelma).

<https://www.finlex.fi/api/media/statute/675409/mainPdf/main.pdf?timestamp=2025-05-30T09%3A45%3A00.000Z>

5 VASTUULLISUUSPOLITIIKAN TOIMEENPANO, SEURANTA JA JATKUVA PARANTAMINEN

Vastuullisuuspolitiikan toimeenpano, seuranta ja jatkuva parantaminen toteutuvat osana Pohjois-Savon hyvinvointialueen normaalia johtamis- ja päätöksentekojärjestelmää. Vastuullisuuden johtaminen kytkeytyy strategiseen, taktiseen ja operatiiviseen johtamiseen hallintosäännön mukaisesti.

5.1 Toimeenpano ja vastuunjako

Vastuullisuuspolitiikan toimeenpanosta vastaa viranhaltijajohto osana strategian toimeenpanoa ja toiminnan johtamista. Viranhaltijajohto huolehtii siitä, että vastuullisuus huomioidaan päätöksenteon valmistelussa, toiminnan suunnittelussa, palvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä.

Vastuullisuusvaikutusten arviointi ja vastuullisuuden mittarit otetaan käyttöön päätöksenteossa ja toiminnan ohjauksessa tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Toimialat vastaavat käytännön toteutuksesta, tietotuotannosta ja oman vastuualueensa kehittämisestä.

ESG-työryhmä koordinoi ja yhteensovittaa vastuullisuutta koskevaa tietoa sekä tukee raportointia. ESG-työryhmällä ei ole operatiivista johtamisvastuuta.

Vastuullisuuspolitiikan periaatteet konkretisoidaan erillisessä vastuullisuusohjelmassa, jossa määritellään tavoitteet, keskeiset toimenpiteet, mittarit ja seuranta.

Vastuullisuus toimii läpileikkaavana ohjausperiaatteena keskeisissä strategisissa ohjelmissa ja suunnitelmissa.

5.2 ESG-työryhmän rooli

ESG-työryhmä toimii vastuullisuuspolitiikan toimeenpanon tukena asiantuntija- ja koordinaatioelimenä.

Työryhmä:

- kokoaa ja yhteensovittaa vastuullisuutta koskevaa tietoa,
- tukee mittariston ja raportoinnin valmistelua,
- varmistaa raportoinnin johdonmukaisuuden,
- tukee viestintää faktapohjaisella sisällöllä.

Työryhmä ei vastaa operatiivisesta toimeenpanosta eikä päätöksenteosta.

5.3 Seuranta ja raportointi

Vastuullisuuspolitiikan toteutumista seurataan osana hyvinvointialueen strategista ja operatiivista johtamista.

Seuranta perustuu vastuullisuusohjelmassa määriteltyihin tavoitteisiin, mittareihin ja seurantatietoihin sekä muuhun vastuullisuuden kannalta olennaiseen tietoon.

Vastuullisuutta koskevaa tietoa hyödynnetään osana:

- strategian toimeenpanon seuranta
- toiminnan arviointia
- johtamisen vuosikelloa

Viranhaltijajohto vastaa siitä, että seurantatietoa hyödynnetään päätöksenteossa ja toiminnan kehittämisessä.

Luottamushenkilöjohto seuraa vastuullisuuden toteutumista osana strategista ohjausta ja valvontaa hallintosäännön mukaisesti.

Seurannan tavoitteena on:

- arvioida periaatteiden toteutumista
- tunnistaa kehittämistarpeita ja riskejä
- tukea ennakoivaa päätöksentekoa
- vahvistaa toiminnan läpinäkyvyyttä

Raportointikäytännöt määritellään vastuullisuusohjelmassa ja sovitetaan yhteen strategian raportoinnin kanssa.

5.4 Jatkuva parantaminen

Vastuullisuuspolitiikka perustuu jatkuvan parantamisen periaatteeseen.

Toimintaa kehitetään systemaattisesti seurannan, arviointien, palautteiden ja toimintaympäristön muutosten perusteella.

Kehittämistoimenpiteet kytetään strategiaan, vastuullisuusohjelmaan sekä toimialojen suunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen. Vastuullisuuden kehittäminen ei perustu erillisiin hankkeisiin, vaan osaksi normaalia johtamista integroituihin prosesseihin.

Vastuullisuuspolitiikkaa ja siihen liittyvää ohjelmaa tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa osana strategista arviointia ja toimintaympäristön muutosten seuranta.

6 TARKISTUS JA PÄIVITYS

Vastuullisuuspolitiikan ajantasaisuus ja tarkoituksenmukaisuus varmistetaan säännöllisellä tarkastelulla osana Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategista arviointia ja johtamisjärjestelmää.

Vastuullisuuspolitiikkaa arvioidaan suhteessa:

- toimintaympäristön muutoksiin
- strategiaan linjauksiin
- vastuullisuustyön seurannan tuloksiin
- lainsäädännön ja valtakunnallisten linjausten muutoksiin

Viranhaltijajohto vastaa vastuullisuuspolitiikan tarkistamisen valmistelusta. Päivittämistarve arvioidaan osana normaalia strategista suunnittelua ja vuosikellon mukaista johtamista.

Vastuullisuuspolitiikka päivitetään tarvittaessa. Päivittämisestä päätetään hallintosäännön mukaisesti. Mikäli politiikkaan tehdään muutoksia, ne sovitetaan yhteen strategian ja vastuullisuusohjelman päivitysten kanssa.

7 YHTEYDENOTOT JA TIEDUSTELUT

Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastuullisuuspolitiikkaa koskevat tiedustelut, palautteet ja muut yhteydenotot osoitetaan hyvinvointialueen kirjaamoon.

Yhteystiedot:

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Kirjaamo

PL 1711

70211 Kuopio

Kirjaamon sähköpostiosoite on kirjaamo@pshyvinvointialue.fi

Puhelin: 044 717 4598

Kirjaamo huolehtii yhteydenottojen vastaanottamisesta ja ohjaamisesta vastuullisuuspolitiikkaa ja vastuullisuustyötä koskevissa asioissa hallintosäännön, julkisuusperiaatteen ja hyvinvointialueen käytäntöjen mukaisesti.

Vastuullisuutta koskeva palaute huomioidaan osana toiminnan kehittämistä ja jatkuvan parantamisen periaatetta.